

ОБАВЕШТЕЊЕ

Светски дан дијабетеса под слоганом „Бори се против дијабетеса. Сада.” обележава се у понедељак, 14. новембра

Светски дан дијабетеса обележава се 14. новембра у преко 160 земаља чланица Уједињених нација, под окриљем Међународне федерације за дијабетес и представља светску кампању која за циљ има скретање пажње на проблем дијабетеса у свету.

Лого Светског дана борбе против дијабетеса је плави круг, усвојен као глобални симбол борбе против дијабетеса 2007. године и симболизује живот и здравље, а плава боја је боја неба и заставе Уједињених нација и представља све земље уједињене у борби против пандемије дијабетеса.

Дијабетес је једна од најчешћих болести савременог доба. Према проценама Међународне федерације за дијабетес (International Diabetes Federation - IDF), 285 милиона људи у свету има дијабетес. Број оболелих у свету расте неверовантом брзином и уколико се овакав тренд настави за 20 година број оболелих ће се повећати на више од 430 милиона. Највећи пораст броја оболелих очекује се у земљама у развоју, којима припада и наша земља.

На основу података ИДФ-а и података Института за јавно здравље Србије, Регистра за дијабетес, процењује се да 600.000 особа или 8,2% становника Србије има дијабетес.

Тип 2 дијабетеса, који чини преко 90% оболелих од шећерне болести, сваке године се у нашој земљи дијагностикује у просеку код 16.000 особа. Нешто чешће се открива код особа женског пола, најчешће после 40. године живота. Тип 2 дијабетеса више није толико редак ни код млађих особа, гојазне деце и адолесцената. Због благе симптоматологије, често годинама протиче неопажено. То значи да велики број дијабетичара не зна да је оболео, па на сваког оболелог долази по једна особа која не зна да има дијабетес. Открива се случајно, када су већ присутне компликације као што су: болести срца и крвних судова, болести ока, бубрега и нервног система. Ове компликације значајно утичу на квалитет живота оболелих и главни су узрок привремене или трајне онеспособљености и превремене смрти. Према подацима Регистра за дијабетес у Србији, већ у тренутку откривања типа 2 дијабетеса код приближно 1/3 болесника присутна је једна или више касних компликација: ангина пекторис, инфаркт миокарда, мождани удар, дијабетесно стопало, ретинопатија, неуропатија или нефропатија. Због великог броја оболелих од дијабетеса и високе учесталости озбиљних компликација које прате ову болест, дијабетес је један од водећих јавно-здравствених проблема у свету.

Ипак, охрабрује чињеница да се применом превентивних интервенција, добром контролом болести и унапређењем квалитета здравствене заштите, оболевање и умирање од дијабетеса може смањити. Релативно мале промене у стилу живота, укључујући усвајање правилног начина исхране, повећање физичке активности и одржавање нормалне телесне тежине, смањују ризик за настанак дијабетеса преко 50%.

Број особа са типом 1 дијабетеса вишеструко је мањи у односу на особе са типом 2 дијабетеса. Свега 5-10% пацијената има тип 1 дијабетеса. То никако не умањује његов значај, посебно ако

знамо да је тип 1 дијабетеса једно од најчешћих хроничних обољења у детињству. У питању су деца која се од најранијег периода свог живота лече инсулином. Према подацима Регистра за дијабетес, у нашој земљи од типа 1 дијабетеса годишње оболи приближно 157 девојчица и дечака узраста до 14 година. Највећи број оболелих дијагностикује се у пубертету. Оваква учесталост оболевања нас сврстава у ред земаља умереног ризика оболевања од типа 1 дијабетеса. Тип 1 дијабетеса се за сада још увек не може превенирати а фактори спољашње средине за које се сматра да су покретачи процеса који доводи до деструкције ћелија које производе инсулин, још увек су предмет истраживања.

Институт за јавно здравље Србије „Др Милан Јовановић Батут“